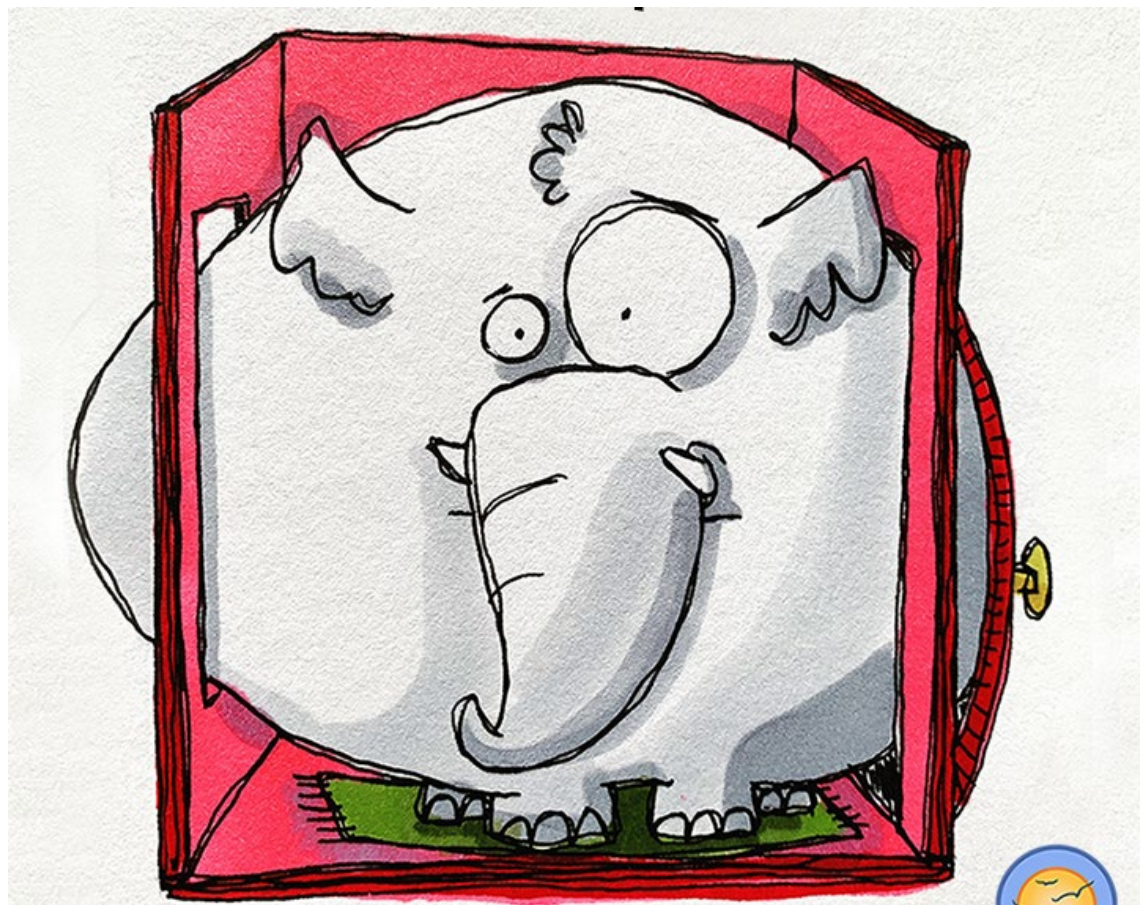

Målinger af børn og unge – i et børne-/ungeperspektiv.

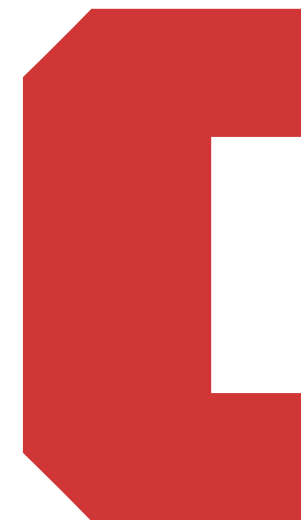
Louise Harkes

Lektor og ph.d. i Socialt arbejde
22. november 2022

ABSALON

PROFESSIONS-
HØJSKOLEN
ABSALON

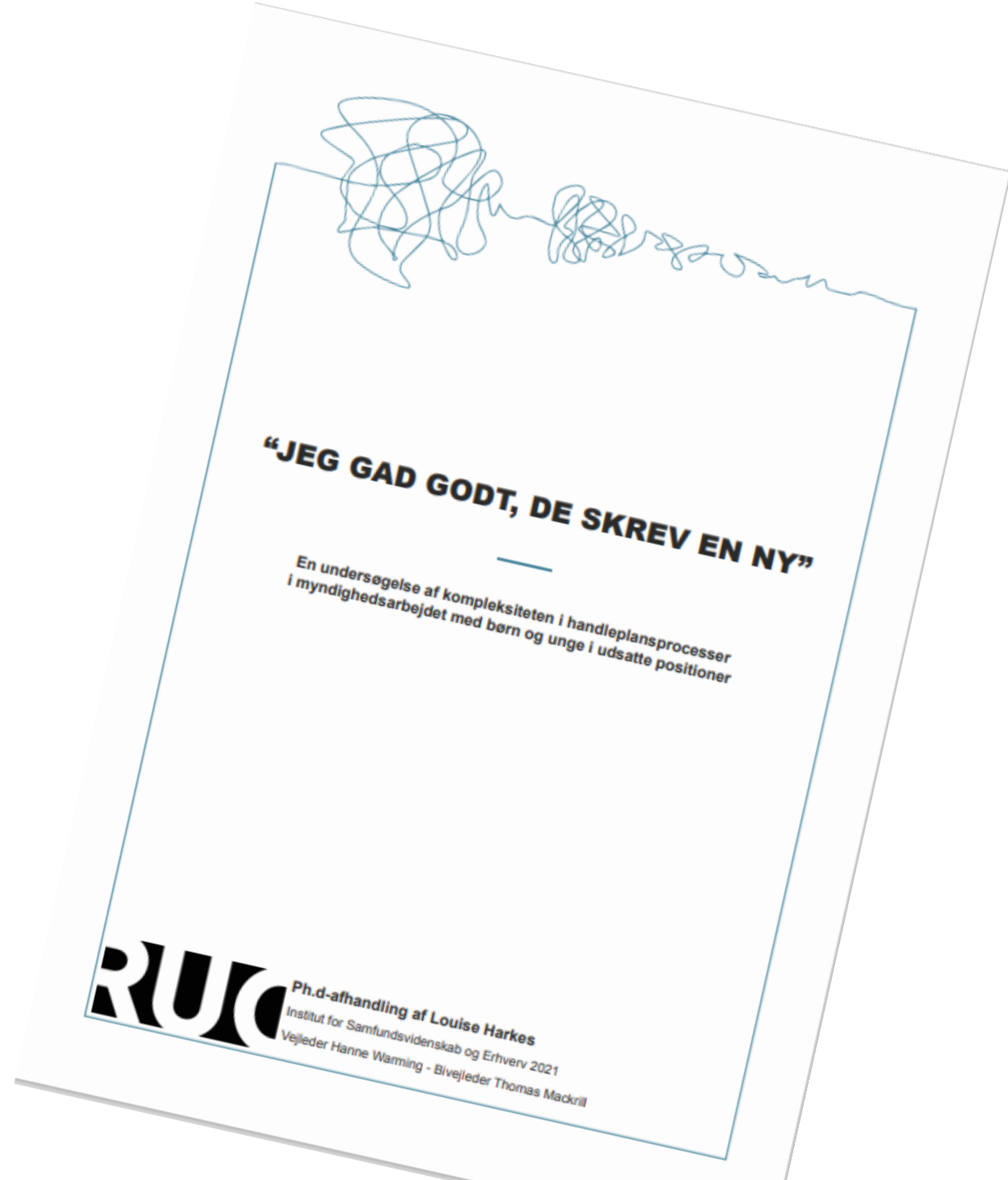

Præsentationen bygger på empiri fra min ph.d. afhandling om sagsbehandlers og unges oplevelser af sociale handleplaner

Kravet om handleplaner fremgår af Servicelovens § 140:

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger(...)

Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten (..)

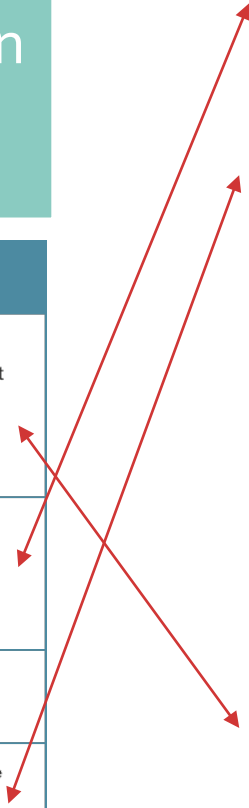

Casestudie som metode. Empiri fra 2 kommuner

12 Interviews (7 sb og 5 unge)
 13 observationer
 Sagsakter fra 12 sager
 Feltophold i børnefamilieafdeling i en periode på 4 måneder

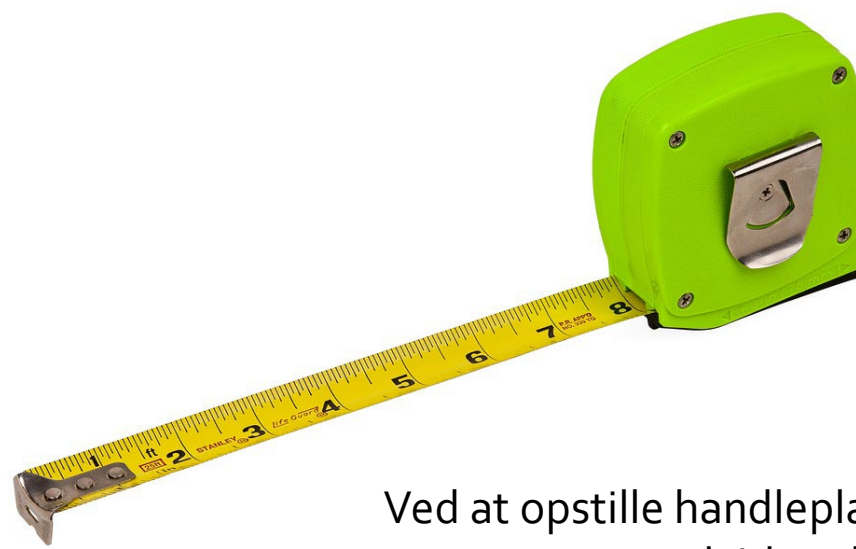
Navn	Kommune	Alder	Foranstaltning	Kort historik
Alberte	Kommune A	18	Kontaktperson	Bor hjemme hos sine forældre. Døjet med angst siden barndommen. Går ikke i skole, opholder sig mest derhjemme.
Mikkel	Kommune A	16	Ingen	Siddet på sikret afdeling pga. kriminalitet. Bor nu hjemme hos sin mor. Går ikke i skole
Malene	Kommune B	21	Døgninstitution	Anbragt som 15 årig pga. psykisk syg mor.
Kristian	Kommune B	18	Døgninstitution	Anbragt først i plejefamilie senere på døgninstitution pga. psykisk belastet mor
Ida	Kommune B	14	Døgninstitution	Anbragt pga. psykisk syge forældre.

Sags-behandler	Kommune	Interview	Observationer ved handleplans-skrivning	Observationer ved handleplans-møder
Mette	A	X	X	X
Bente	A	X	X	-
Lotte	A	X	-	XX
Stine	A	-	X	-
Rikke	A	X	X	-
Lone	A	-	X	-
Dorthe	B	X	X	-
Nanna	B	X	X	X
Ellen	B	X	X	-
Marie (Faglig koordinator)	A	-	X	-

Målet er normalitet! men...

måling er unormalt!

**AB
SAL
ON**

Ved at opstille handleplaner og måle på de unge er systemet medvirkende til at fastholde dem i en stigmatiseret rolle, hvor de bliver behandlet anderledes end "almindelige" unge, og hvor der kræves mere af dem end andre jævnaldrende.

Kristian:

Os anbragte børn vi spejler os ofte i almindelige unge og vil meget gerne være den der basale familie, ikk, eller sådan har jeg det i hvert fald ofte. Generelt har jeg altid haft det lidt stramt med den her overvågning og kommunen, og du skal altid have en grund til at være her, og du skal have en grund til ditten og datten, og der skal altid arbejdes på et eller andet. Nå okay, så fordi min familie den er anderledes, så skal man også behandles på en anderledes måde. Men det er jo så en del af pakken, kan man næsten sige (...).

Interviewer: *så du føler hele den der normalitet kontra at anbragt barn?*

Kristian: *ja, det er der, jeg synes, det er værst.*

Der skal altid arbejdes på et eller andet...

Kristian

"Det er jo ikke fordi, de har skrevet noget, der ikke var relevant. Men det er bare ikke altid du har lyst til at arbejde med dig selv, nogen gange vil du også bare gerne være ung og dum og gå ud og drikke dig mega stiv, hvis det er det, man vil, ikk. Da jeg yngre, havde jeg overhovedet ikke lyst til at arbejde med mig selv. Det var der ikke nogen af mine venner, der gjorde. Det er meget atypisk ift. at være ung, og de rammer der er i huset, de er også meget atypiske ift. at være i en normal familie, selvom de går meget op i, at det skal være som en normal familie, men der er jo bare nogle andre regler".

Og der er alle de små basale ting, som man lærer her, men som man ikke nødvendigvis lærer derhjemme, så det er sådan nogle ekstra mål oveni, at der altid er sådan en eller anden større ide med, at du bor her. Fordi der er hele tiden er en eller anden ting, du skal nå, eller en eller anden ting, du skal forholde dig til, og det gør man [ikke anbragte unge] bare ikke på samme måde.

Eksempel på mål fra Kristians handleplan:

"at være tilfreds med egen krop".

Om det fortæller Kristian:

Altså det er ikke fordi, jeg har haft en decideret spiseforstyrrelse, men jeg har altid været lidt stor, og der har altid været fokus på at holde min vægt nede.

Interviewer: *Er der virkelig fokus på det nu? - Jeg synes, du ser helt normal ud.*

Kristian: Jeg har holdt den samme vægt i nogle år, men jeg er så til gengæld også blevet 30 cm højere, så det har hjulpet på det. Men det har været min byrde hele vejen igennem. Den har der altid været fokus på, indtil her for lidt siden hvor det ligesom blev lagt ud, at nu er han så gammel, så nu klarer han det selv - agtet, ikk.

Mål i Albertes handleplan

Mål: *Det er målet at Alberte taber sig og kommer ned på et normalt BMI, herunder at hun påbegynder en fysisk aktivitet og får et normalt madindtag.*

Mål: *Det er målet at Alberte bliver mere selvstændig, i form af at tage ud alene (eller med venner) uden sin mor eller far ved sin side.*

Mål: *Det er målet at Alberte får venner, som hun ses med i sin fritid - ikke via internettet*

I den børnefaglige undersøgelse fremgår om Alberte:

På baggrund af den aktuelle Børne- og Ungdomspsykiatriske undersøgelse, vurderes det at Alberte opfylder kriterierne for følgende diagnoser;

Depressiv enkeltepisode af svær grad, med psykotiske symptomer, generaliseret angst, andre spiseforstyrrelser og blandet udviklingsforstyrrelse af skolefærdigheder

Vores opfattelse af normalitet – eller barnets mål?

Nogle af målene, synes jeg, er lidt urealistiske, fordi jeg kan godt se, at man skal have venner ud over internettet, men de får det til at lyde som om jeg ikke skal have venner på internettet, hvor man kan sige, at vi lever i 2017. Nu har jeg haft en internetveninde som kommer og besøger mig til sommer. Hun bor i Norge, og hende har jeg jo at snakke med. Og hvis jeg ikke havde hende, så var der slet ikke nogen at snakke med. Jeg føler, at det er forkert, at de ikke ser hende som værende en jeg snakker med. Hun er en veninde. Der er flere ting, der virker urealistiske i planen - som det der med min mor. Jeg gad godt, hvis de skrev en ny.

Hvad viser sig i målfomuleringer:

- 1) undersøgelsen er styrende for målene – og den er ofte ikke er tidssvarende
- 2) målene prioriteres ikke – det betyder der er mange mål
- 3) målene er langsigtede og generelle – dermed bliver de svære at opnå
- 4) målene laves på barnet (barnet er problembæreren – og får derved også en del af ansvaret for problemløsningen)
- 5) målene laves ikke i samarbejde med de unge

Reel inddragelse – eller høring?

“Ut. har d.d. afholdt § 50 møde, hvor forældrene og Amalie er blevet partshørt i undersøgelsen. Desuden er der blevet afgivet tilbud om kontaktperson og familiebehandling, samt fremlagt handleplan hertil. Handleplanen gennemgås til mødet, og både forældrene og Alberte giver samtykke til handleplanen, og har ingen øvrige mål, de tænker skal påføres.”

De unges oplevelse

- Beskrivelser som emergens

- Objektivisering
- Negativ form for bevidning
- Kategorisering
- Stigmatisering

Inspireret af Aktør-netværksteori

Aktanter der former målene:

- DUBU
- lovgivningen

Inspireret af nyere barndomsforskning

Begreberne "being" og "becoming"

- Inden for barndomssociologien var de engelske børneforskere Allison James, Chris Jenks og Alan Prout (1999) foregangsmænd i forhold til at udbrede et på det tidspunkt nyt barndomsbegreb, der udmærker sig ved at se barnet **som 'being' (social aktør) i stedet for 'becoming' (passivt afventende voksenlivet).**
- Inden for trivselsforskningen taler man om forskellen mellem child well-being over for well-becoming og derved markerer, at man ikke kun interesserer sig for, hvordan det kommer til at gå barnet på lang sigt, men også for, hvordan det aktuelt er at være barn (Ottosen, 2010).
- Den måde man måler på i de sociale sager er i høj grad ud fra becoming og well-becoming, hvilket betyder at børns og unges hverdagslivsperpektiver nedtones (mutes – Bowker og Star (1999))
- *"Being is in the present, and being well is the good life, the good life is for all and is not something one has to wait for until one reaches adulthood" (Cassidy, 2017)*

Progressionsplaner på børn

- Handleplaner (Serviceloven § 140) - børn i udsatte positioner
- Behandlingsplaner - Bekendtgørelse af lov om socialtilsyn (§ 6 stk. 3) - anbragte børn
- Elevplaner (folkeskoleloven § 13b) – alle børn (nu meddelelsesbøger)
- Pædagogiske læringsplaner for børnegruppen i alderen 0-2 år og fra 3 år og frem til skolestart. (Dagtilbudslovens § 8, stk. 1)

Pointer

- I børns møde med daginstitution, skole og socialforvaltning er der et gennemgående fokus på måling af børnene.
- Målingen har et udpræget fokus på børnenes udvikling - ud fra forudbestemte fastsatte kriterier for udviklingen. Dvs at det der falder udenfor mister værdi.
- Målingen har ikke fokus på børnenes hverdagsliv (being) men har et langsigtet (becoming) perspektiv.
- Der stilles krav til inddragelse af børnene i målingen - men børnene inddrages i begrænset omfang.

Måske overses betydningen af måling på børn i den større diskussion om ny udsathed og børn og unges mistrivel?

Kilder: Harkes (2021)

Supplerende se blandt andet: Danmarks Evalueringsinstitut (2020), Helms (2017), Plum (2010)

Spørgsmål og diskussion

